

23. 50 страници на преводач за 24 часа

За човек, който си няма понятие от превод, 50 страници на преводач за 24 часа може да се стори нормална „норма“, обаче, ако някой някога изобщо се е опитвал да превежда нещо, поне би се замислил, дали тази „норма“ е нормална.

Тази „норма“ обаче съвсем спокойно е посочена от прокуратурата, която се защитава пред комисията за защита на конкуренцията (КЗК), пред която пък една агенция обжалва решение на прокуратурата да не я допусне до търг за обществена поръчка.

Споменатата „норма“ всъщност е посочена в тръжната документация на печелившата агенция, участвала в търга, обявен от прокуратурата. Агенцията е сметнала, че 50 страници на преводач за 24 часа е нормална „норма“ и прокуратурата я приела за чиста монета, без дори да се замисли възможно ли е изобщо жив човек да превежда повече от 2 страници на час в продължение на 24 часа без прекъсване.

Като се има предвид, че нуждите от превод за прокуратурата не са нужди от превод на елементарни текстове, а на юридически, понякога с висока сложност, съвсем ясно е, че за такъв превод ще са необходими високо квалифицирани преводачи, които при това имат натрупан голям опит със специфичната терминология и са в състояние да работят сравнително

бързо. Тук трябва да отбележа, че под бързо превеждане нямам предвид обикновен машинопис на чужд език, а един изключително сложен мисловен и творчески процес, който далеч не е сходен с машинописа. Единствената прилика е, че се въвежда текст от клавиатура.

Клавиатурата на компютъра, както знаем всички, е периферно устройство на компютъра, което служи за въвеждане на текст в компютърната памет и за управление на компютъра от човека, който работи с него. Клавиатурата служи за връзка между човека и машината. Условно можем да приемем, че ръцете ни са периферни устройства на един друг компютър – нашия мозък, и те служат за комуникация с компютъра. Съществува и начин с глас да се извършва това, но все още не се използва масово.

При комуникацията между нашия мозък и компютъра се извършва просто прехвърляне на данни, но сложните процеси, извършени от мозъка ни, са именно създателите на тези данни. Непознаването на мисловния процес обаче не изключва неговото протичане. За съжаление, човекът, пресметнал споменатата „норма“ за превод „50 страници на преводач за 24 часа“, трябва да е бил абсолютно незапознат не само с мисловния процес, необходим за извършване на превод, но и със скоростта на получаване на обработената информация при този процес – т. е. готовия за извеждане превод, който чрез ръцете ни ще бъде прехвърлен в

паметта на компютъра. Скоростта, колкото и да е висока, зависи от множество фактори. Но най-важният от всички е подготовката на преводача.

Всеки преводач има представа от извършването на превод в големи обеми. Поне веднъж на всеки преводач му се е случвало да превежда в продължение на много часове, много повече от 8 работни часа. Често това са 12-14 часа. Повече от 12-14 часа вече е прекалено много. Ако някой издържи 24-часов преводачески марафон, той след това е труп, не може да се съвземе дълго време. Пък и дали за тези 24 часа е превел 50 страници? Сериозно се съмнявам. И най-гениалният, най-способният, най-скорописният и най-издръжливият преводач трудно може да преведе 50 страници в продължение на 24 часа, без да спира. В края на краищата, биологическите дадености си казват думата. Все пак, и ние, преводачите, сме хора.

Има и друг вариант. 50 страници на преводач за 24 часа може да бъде осъществима норма, ако се използва помощно средство, но то е приложимо при условие, че преди това са превеждани безброй такива подобни или сходни текстове и се е натрупала голяма „преводаческа памет“, при ползването на която се появяват голям процент пълни съвпадения. Съвсем ясно е обаче, че работата на преводача не може да продължи повече от 14 часа (което, все пак, е прекалено). Тогава на час ще се па-

дат по 3,6 страници, т. е. толкова, колкото може да напише не много трениран машинописец. Ако съвпаденията, получени при превод с помощното средство са достатъчни, за да се извършва превод на 3,6 страници за един час, то „нормата“ на прокуратурата ще бъде изпълнена.

Дали обаче е възможно да се осъществи такъв сценарий? Ако съществуват идеални условия, да. Но на всекиго е ясно, че на практика идеални условия никога не съществуват. Все ще се появи някаква спънка или усложнение. Тогава как ще се спази срокът?

Прокуратурата, разбира се, се е измъкнала от конкретен отговор на този въпрос, като заключава, че „изпълнителят по договора е в правото си да организира възложената му работа по начин, по който смята, че ще изпълни задълженията си качествено и в срок и би могъл да наеме и повече“ преводачи.

Значи, става дума не само за изпълнение в срок, но и качествено! А ако се вземе предвид и това, че стандарт 15038 предполага и допълнително редактиране на превода, времето за окончателното завършване на превода се увеличава.

Тогава, както предлага прокуратурата, агенцията ще си „наеме“ повече преводачи.

Но дали прокуратурата си дава сметка какво означава това за агенцията? Да, в прокуратурата са напълно наясно, че агенциите нямат свой персонал, че използват преводачи от

списъци, че тези преводачи нямат никакви договорни отношения с агенциите и т. н., но все още си правят оглушки, защото всичко пак се свежда до прословутия „правилник“ на Вншно!